

PUISTOSUUNNITELMALUONNOKSEN SELOSTUS
16.10.2023

Kohteiden nimet:	MUSTAPURON VESIENHALLINTA, MUSTAPURONPUISTO VÄLILLÄ KEHÄ1 - KUKKANIITYNPOLKU	Piirustus nro:t:	VIO6384/1
Selostuksen laati:	Sari Knuuti Projektinjohtaja	pvm:	3.5.2024
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	2.5.2024
	Richard Manninen Maankäyttöjohtaja	pvm:	

Kohde Suunnittelualue sijaitsee Vartiokylän (45) kaupunginosassa Mustapuronpuiston eteläosassa. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa nro 11810 VP-merkinnällä ja alueelle on osoitettu koi-merkinnällä koirapuisto. Kehä I varrella alue on osin EV-1-merkinnällä. Puistosuunnitelma on esitetty piirustuksessa VIO6384/1.

Puistosuunnitelma on voimassa olevan asemakaavan mukainen.

Lähtökohdat

Suunnittelualue sijaitsee Mustapuron varrella Kukkaniitynpolun ja Kehä I Muurimestarintien välillä Mustapuronpuiston eteläosassa. Suunnittelualue rajautuu lännessä Kehä I Muurimestarintiehen ja idässä pyöräilyn ja jalankulun reittiin. Alue on nykyisin pääasiassa nurmipintaista puistoa ja Mustapuron varrella kasvaa puustoa. Mustapuron luoteispuolella sijaitsee voimalinja. Lähimmät asuinrakennukset ovat noin 80 metrin päässä. Puistossa sijaitsee Antero Toikan Alfa-veistos, jolla ei ole sijoituslupaa, mutta tekijä hakenee lupaa sen sijoittamiseksi toisaalle puistoon. Alueen itäpuolella kohoaa metsäinen rinne. Puistoalue jatkuu Mustapuron vartta pohjoiseen Mellunkylän suuntaan sekä Kehä I eteläpuolelle Myllypuron liikuntapuistoon.

Puistosuunnitelma liittyy laajempaan Mustapuron vesienhallinnan ja kunnostuksen suunnittelun kokonaisuuteen Myllypuron liikuntapuistossa sekä Itäväylän eteläpuolella. Sen lähtökohdaksi on puuron vesienhallinta: ilmastonmuutoksen myötä lisääntyviin sadetapahtumiin varautuminen lisäämällä tulvatilavuutta tulva-altaan avulla ja virtauskapasiteettia lisäämällä. Maankäytön muutokset puuron valuma-alueella tulevat myös lisäämään Mustapuron virtaamia. Tavoitteena on mm. suojata Varikkotietä, metroa ja Raidejokeria mahdollisilta tulvilta.

**PUISTOSUUNNITELMALUONNOKSEN SELOSTUS
16.10.2023**

Myllypuron liikuntapuiston alueelle suunniteltiin vuonna 2021 laajoja tulvatasanteita. Kohteen jatkosuunnittelussa päätettiin alueelle suunniteltuja tulvatasanteita pienentää, jotta voitaisiin säilyttää enemmän nykyistä puustoa ja koira-aitaus. Suunnitelmista poistetuille tulvatasanteille löytyi korvaava paikka Mustapuronpuiston nurmi-alueelta, josta ei tarvitse kaataa puita. Näin voidaan säilyttää mahdollisimman paljon puita Mustapuron varrella.

Suunnittelualueen pinta-ala on 12 000 m², josta tulva-altaan pinta-ala on noin 6500m².

Puistoalueen pääasialliset käyttäjät ovat alueen asukkaat.

Erittäin uhanalainen meritaimen lisääntyy Mustapurossa, ja uomaan on toteutettu useita purokunnostuksia, jotka huomioidaan suunnittelussa.

Suunnitelman sisältö

Mustapuronpuistoon rakennetaan purouomasta erilleen tulvatasanne, jonne puron vesi nousee korkean veden aikaan. Nykyisen nurmialueen pintaa kaivetaan puron eteläpuolella noin 80-90 cm alemmas puistoreitin sekä Kehä I välisellä alueella. Puron reunalla kasvavista puista valtaosa säilyy ja Kehä I puoleiselle reunalle istutetaan puita. Alue säilyy pääosin avoimena. Tulvatasanteelle perustetaan niitty, ja puron varrelle jätetään korkeampaa kasvillisuutta suojavaöhykkeeksi. Näin alue tukee entistä paremmin Helsingin avointen alueiden ja niittyverkoston monimuotoisuutta. Suurimman osan vuodesta tulvatasanne on kuivana, ja sitä voi osin jatkossakin käyttää virkistykseen.

Mustapuron uoma ei ole tarkoitus ruopata, mutta mahdolliset virtausesteet ja liiallinen vesikasvillisuus poistetaan harkiten. Virtavesikunnostukset ja taimenkannan elinvoimaisuuden edellytykset huomioidaan jatkosuunnittelussa. Uomaan rakennetaan tulvatasanteen alajuoksun puolelle virtauksensäätörakenne, jotta vesi tulvatilanteessa ohjautuu tulvatasanteelle. Uomaan tuodaan luonnonsoraa sen luontaista ilmettä ja elinympäristöjä parantamaan.

Alueen reitteihin ei tule muutoksia.

Pintamateriaalit, kasvillisuus ja rakenteet

Tulvatasanne on suunniteltu osaksi Mustapuron varren eteläisempien tulvaniittyjen sarjaa. Osa niitystä suunnitellaan hoidettavaksi matalampikasvuisena maise-manurmena.

Puron varren puustoinen yhteys turvataan säilyttämällä suurin osa nykyisestä puustosta, ja sitä vahvistetaan täydennysistutuksin. Suunnitelmassa alueelta poistuu 12 puuta virtauksensäätörakenteen kohdalta. Niitä korvaamaan istutetaan uusia puuryhmiä altaan reunoilla sekä Mustapuron varrelle noin kolminkertainen määrä. Puuistutuksiin valitaan vaihtelevia kosteusolosuhteita sekä seisovaa vettä sietävää lajis-

**PUISTOSUUNNITELMALUONNOKSEN SELOSTUS
16.10.2023**

toa kuten tervaleppä, raita, kynäjalava ja saarni. Korkeaksi kasvavien puiden sijoittamista rajoittaa voimalinjan suoja-alue.

Uomaan rakennettava virtauksensäätörakenne toteutetaan kaventamalla uomaa, jotta vesi tulvatilanteissa ohjautuu tulvatasanteelle. Rakenne kaventaa uomaa sivuilta, mutta keskelle jää kalojen liikkumisen mahdollistava aukko. Rakenne toteutetaan vedenpinnan vaihtelua kestävästä puutavarasta ja sen luiskat verhoillaan luonnonkivillä.

Puistokäytävän varrella olevat penkit säilyvät. Nykyinen syväsäiliö jätetään paikalleen ja tarvittaessa kunnostetaan.

Puistosta ja sitä ympäröivillä alueilla torjutaan jättipalsamia, joka on haitallinen vieraslaji.

Valaistus

Puistoreitillä säilyy nykyinen valaistus.

Tasaus ja kuivatus

Tulvatasanne on noin 80-100 cm nykyistä maanpintaa alempana, ja tulvatasanteen pohjalla on alivesiuoma. Tulvatasanteen niitty myös viivyttää ja puhdistaa Mustapuron valuvia hulevesiä. Purouomaan rakennettava virtauksen säätörakenne ohjaa nousevan veden tulvatasanteelle. Rakenteessa on ylivuotokynnys. Tulvatasanteet lisäävät Mustapuron virtaamapasiteettia ja sen avulla hallitaan Mustapuron tulvia ja tulvariskiä puron alajuoksulla ja ympäröivillä alueilla.

Esteettömyys

Alueen suunnitteluratkaisut täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoitetaso. Aluetta kiertävät reitit säilyvät nykyisellään.

Hoitoluokka

Suunnittelualue on nykyisin kunnossapitoluokaltaan pääosin RAMS R3 käyttöviheraluetta sekä R4 suoja- ja vaihettumisviheraluetta. Puron varsi on kunnossapitoluokkaa RAMS M2 lähimetsä. Alueen reunoilla kunnossapitoluokitus säilyy nykyisellään ja nurmialue jalankulun ja pyöräilyn reitin eteläpuolella säilyy nurmena. Tulva-altaan alueella uusi kunnossapitoluokka on RAMS A3 maisemaniitty.